

Funktionelle læremidler

Hvad er et funktionelt læremiddel? Hvordan bruger man funktionelle læremidler i undervisningen i skolen? Disse spørgsmål får du svar på i denne artikel om funktionelle læremidler.

Af Stig Toke Gissel, udgivet 2022

Korrekt citering af denne artikel efter APA-systemet (American Psychological Association System, 7th Edition):

Gissel, S. T. (2022). *Funktionelle læremidler*. Lokaliseret den 10. august 2022 på:

<https://laeremiddel.dk/laeremidler/funktionelle-laeremidler/>

Funktionelle læremidler

Hvad er et funktionelt læremiddel? Hvordan bruger man funktionelle læremidler i undervisningen i skolen? Disse spørgsmål får du svar på i denne artikel om funktionelle læremidler.

Funktionelle læremidler er værktøjer, der potentielt kan anvendes i undervisnings- og læringssituationer til at muliggøre eller facilitere læreprocesser. De funktionelle, digitale læremidler er ofte gratis programmer og dermed tilgængelige for læreren. De udgives sjældent af etablerede forlag, der beskæftiger sig med læremiddelproduktion.

Definitioner

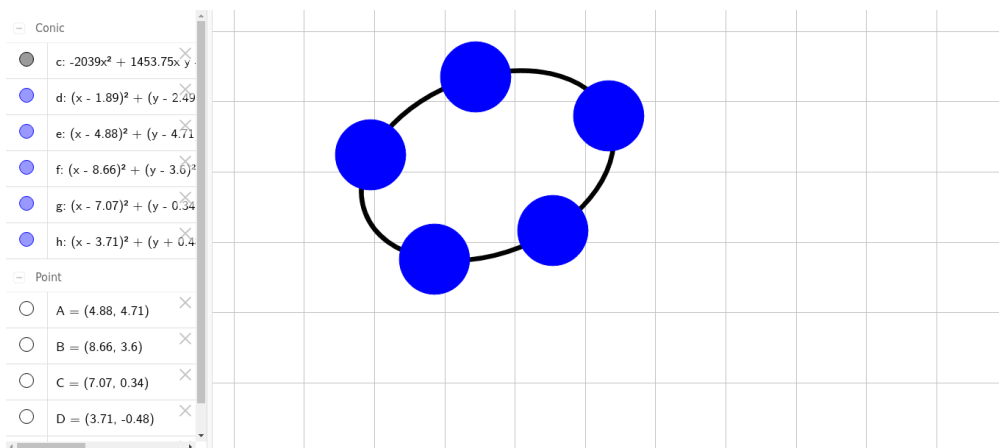
- *Funktionelle læremidler* kan understøtte eller muliggøre særlige aktiviteter i undervisningen for læreren eller eleverne. Det kan være værktøjer som en kridttavle, en passer, et program til regneark eller en lommeregner. Padlet, Kahoot og Mindmeister er konkrete eksempler på digitale værktøjer.
- Det, der kendetegner disse læremidler, er, at de ikke er produceret specifikt med henblik på undervisning. Underviseren skal selv se et didaktisk potentiale i at bruge værktøjet i sin undervisning og selv rammesætte brugen af det funktionelle læremiddel – for eksempel ved at opstille mål for brugen og lave opgaver til eleven, der inddrager værktøjet.

I modsætning til **didaktiske læremidler** er funktionelle læremidler ikke skabt med specifikt henblik på undervisning. Det vil sige, at en lærer skal opdage det didaktiske potentiale i et digitalt værktøj og aktivt didaktisere det, altså rammesætte brugen af læremidlet, så det bliver anvendeligt i en didaktisk sammenhæng. En central udfordring her er, at den enkelte lærer kan have svært ved at navigere i junglen af funktionelle læremidler. Der er myriader af digitale, funktionelle læremidler. Ofte er det mindre firmaer, som udbyder et enkelt produkt, som opnår udbredelse, fordi det faciliterer en bestemt proces eller opfyldelsen af et bestemt formål.

Fagligt specialiserede funktionelle læremidler

En vigtig underkategori af funktionelle læremidler er *fagligt specialiserede funktionelle læremidler*. Det er værktøjer, som ikke indeholder alle de ting, som det didaktiske læremiddel indeholder, fx elevaktiviteter eller målangivelser, men som er produceret som et værktøj til at understøtte eller muliggøre nogle faglige aktiviteter i undervisningen. Underviseren skal fx selv tilrettelægge aktiviteter og identificere mål med værktøjet, men værktøjet muliggør bestemte faglige processer.

Et eksempel på et fagligt specialiseret funktionelt læremiddel er *GeoGeBra*.

Det egner sig til elevers undersøgende læreprocesser i matematikundervisningen. Det giver nogle muligheder for, at eleverne fx kan manipulere geometriske figurer og løse opgaver, som kræver, at eleverne prøver sig frem og ser, hvilke konsekvenser givne handlinger har for figurens areal.

De fagligt specialiserede funktionelle læremidler kan således noget særligt, men har, qua deres ret specialiserede anvendelsesområde, ikke relevans for alle undervisere på en given skole. Så her kan fagteamet blive et vigtigt forum for erfaringsudveksling.

LÆRE
MIDDEL
○DK